

ยุทธศาสตร์
กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี
พ.ศ. 2561–2580

ยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี
พ.ศ. 2561 – 2580

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความเป็นมาการจัดทำแผน 20 ปี กรมกิจการผู้สูงอายุ	6
2. ภารกิจตามกฎหมาย กรมกิจการผู้สูงอายุ	6
3. อำนาจหน้าที่ กรมกิจการผู้สูงอายุ	7
4. โครงสร้างองค์กร	8
บทที่ 2 กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้อง	
1. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	10
1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	10
1.2 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2553 และ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560	10
2. นโยบายที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 แผนปฏิบัติการระหว่างประเทศมาดริดว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ (The Madrid International Plan of Action on Ageing)	11
2.2 นโยบายรัฐบาล	13
2.3 แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 - 2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552	14
2.4 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2580)	16
2.5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)	17
2.6 ประชาคมอาเซียน 2025	18
2.7 ข้อเสนอของสภาปฏิรูปประเทศ	20

ยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี ประจำปี พ.ศ. 2561 – 2580

กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

Website : กรมกิจการผู้สูงอายุ : www.dop.go.th

Email : policy@dop.mail.go.th

โทรศัพท์ : 0 2642 4337 ต่อ 445 FAX : 0 2642 4337 ต่อ 309

พิมพ์ครั้งที่ : 1

จำนวน : 500 เล่ม

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์สามลดา

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.8	มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ	21
	1) มาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุ วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559	21
	2) เห็นชอบมาตรการให้เงินช่วยเหลือเพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ที่มีรายได้น้อย	22
2.9	โมเดล Thailand 4.0	22
2.10	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) SDGs	23
2.11	ยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2560 – 2564	24
บทที่ 3 วิเคราะห์ทิศทางองค์กร		
1.	สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ประจำปี 2559	28
2.	ผลการดำเนินงานที่สำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560	31
3.	สังคมสูงวัยระดับสุดยอดแห่งชาติ	32
4.	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร (SWOT Analysis) ของกรมกิจการผู้สูงอายุ	34
5.	กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี	37
6.	ทิศทางสังคมผู้สูงอายุของไทยในอีก 20 ปี ข้างหน้า	39
บทที่ 4 ยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)		
1.	ผังความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์	42
2.	แผนยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580	43
3.	การแปลงยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) สู่การปฏิบัติ	45
บรรณานุกรม		45
ภาคผนวก		48

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาการจัดทำแผน 20 ปี กรมกิจการผู้สูงอายุ

ด้วยรัฐบาลได้มีแนวนโยบายในการปฏิรูปประเทศไทย โดยกำหนดกรอบการปฏิรูปภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และให้ทุกส่วนราชการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการจัดทำภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในสังกัด และได้แจ้งเวียนผลการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระยะ 20 ปี เพื่อทราบและใช้กรอบแนวทางในการกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนงานของส่วนราชการระดับกรมในอนาคต โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) แผนปฏิรูป และจัดทำแผนแม่บท (Operation Plan) อีกทั้งการดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 ได้ประกาศกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2559 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไปกรมกิจการผู้สูงอายุ จึงได้มีการพัฒนายุทธศาสตร์ระยะ 20 ปี กรมกิจการผู้สูงอายุ ที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศในการนำพาประเทศไทยก้าวสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ภารกิจตามกฎหมายกรมกิจการผู้สูงอายุ

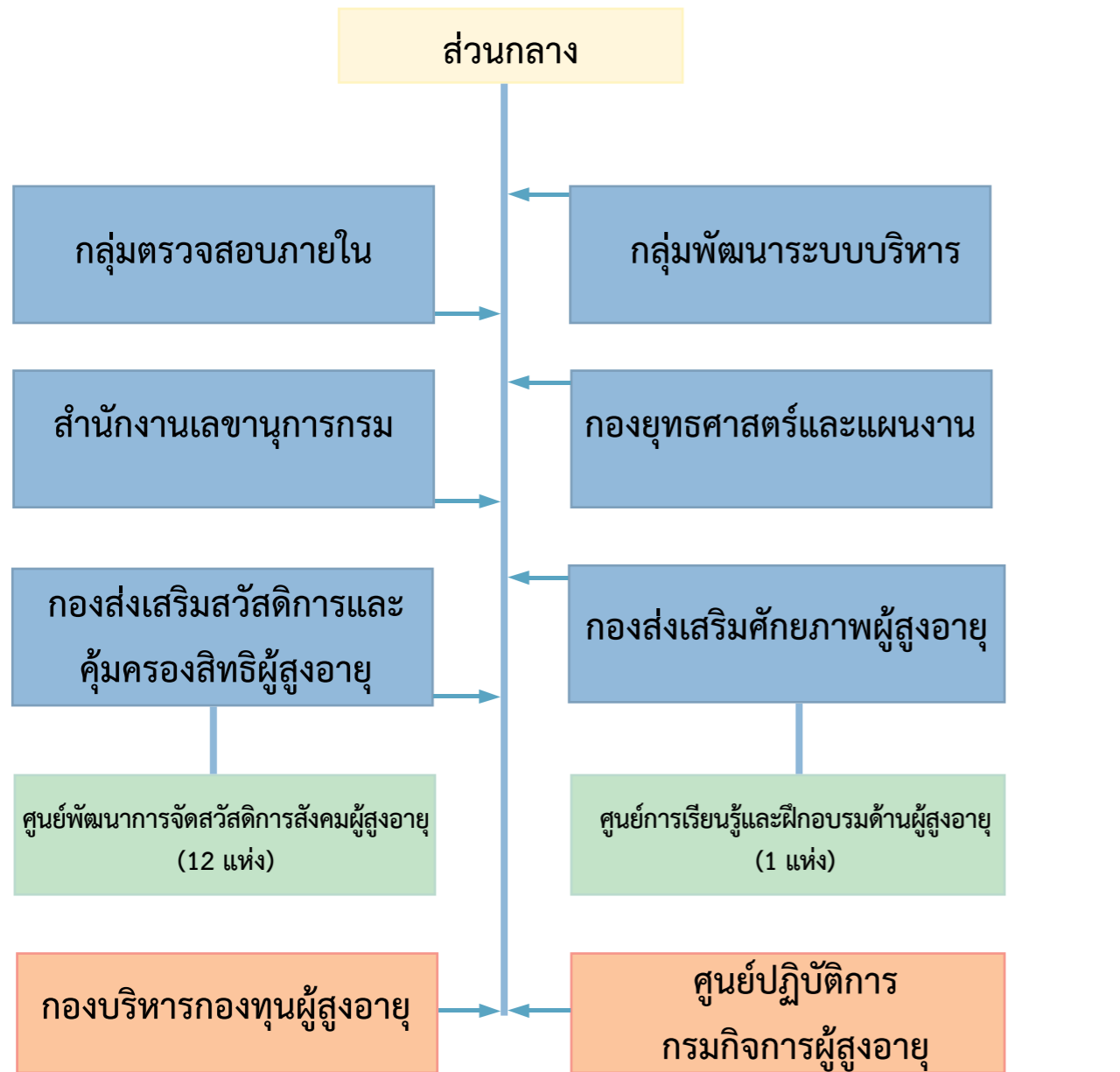
กรมกิจการผู้สูงอายุ ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2558 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 ซึ่งได้กำหนดให้กรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นหน่วยงานหลักมีหน้าที่รับผิดชอบภารกิจเกี่ยวกับผู้สูงอายุโดยตรง เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมศักยภาพ คุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี กรมกิจการผู้สูงอายุ ได้กำหนดแนวทางและพัฒนามาตรการ กลไก โดยเน้นดำเนินการในการส่งเสริมการใช้ศักยภาพ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ และการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ ภายใต้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2553 และ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 - 2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552 นโยบายรัฐบาลรวมทั้งพันธกรณี และปฏิญญาต่างๆ ข้อเสนอการปฏิรูปประเทศของสภาปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นหลักเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรต่อไป

3. อำนาจหน้าที่กรมกิจการผู้สูงอายุ

กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการและการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบงานด้านสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมและตอบสนองต่อสภาพการณ์ทางสังคม กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก พันธกรณี และข้อตกลงระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) เสนอแนวนโยบายและแผนหลัก ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ
- 2) พัฒนามาตรการ กลไก มาตรฐาน และนวัตกรรมองค์ความรู้การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ และส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- 3) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ
- 4) บริหารจัดการและกำกับดูแลการดำเนินงานกองทุนผู้สูงอายุ เพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม การสนับสนุน และการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ
- 5) บริหารจัดการและพัฒนาระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศด้านผู้สูงอายุ
- 6) ติดตามประเมินผลการดำเนินงานการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ
- 7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้างกรมกิจการผู้สูงอายุ

- หน่วยงานตามกฎหมาย
- หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นภายในกรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
- ส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค

บทที่ 2

กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติที่บรรจุหลักการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ จำนวน 2 หมวด ดังนี้

หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

มาตรา 27 วรรคสาม การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะภาพของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

วรรคสี่ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองความสะดวกให้แก่ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ

มาตรา 48 วรรคสอง บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา 71 วรรคสาม รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีพได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกัน มิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด ฟื้นฟู และเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว

1.2 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2553

และ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2560

เหตุผลความจำเป็นในการตรากฎหมายฉบับนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1) นิยามผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย

2) ให้มีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (มาตรา 4) เป็นกลไกระดับชาติ เพื่อกำหนดนโยบาย และแผนหลัก แนวทางปฏิบัติ ตลอดจนประสานงาน ติดตาม และประเมินผล เกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ

3) สิทธิผู้สูงอายุ (มาตรา 11) ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนในด้านต่างๆ (1) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวก และรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ (2) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต (3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม (4) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน (5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือการบริการสาธารณสุขอื่น (6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม (7) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ (8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง (9) การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหาครอบครัว (10) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง (11) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (12) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี (13) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

2. นโยบายที่เกี่ยวข้อง

2.1 แผนปฏิบัติการระหว่างประเทศมาดริดว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ

(The Madrid International Plan of Action on Ageing)

องค์การสหประชาชาติ (United Nations) ได้จัดให้มีการจัดการประชุมสมัชชา ระดับโลกว่าด้วยผู้สูงอายุ ครั้งที่ 2 (the 2nd world Assembly on Ageing) ณ กรุงมาดริดประเทศ สเปน ในปี พ.ศ. 2545 ผลจากการประชุมคราวนั้นได้ก่อให้เกิดพันธกรณีระหว่างประเทศ ในเรื่องของผู้สูงอายุที่เรียกว่า แผนปฏิบัติการระหว่างประเทศมาดริดว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ (The Madrid International Plan of Action on Ageing) ที่ได้กำหนดเป้าหมายหลักของการพัฒนาผู้สูงอายุใน 3 ประเด็นต่อไปนี้ คือ

1. ผู้สูงอายุกับการพัฒนา (Older persons and development)
2. สุขวัยอย่างสุขภาพดีและมีสุขภาวะ (Advancing health and well-being into old age)
3. การสร้างความมั่นใจว่าจะมีสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนและเหมาะสม (Ensuring enabling and supportive environment)

ซึ่งเป็นพันธกรณีที่ประเทศภาคีองค์การสหประชาชาติจะต้องร่วมยึดถือเป็นเป้าหมายการดำเนินงานผู้สูงอายุ และร่วมกำหนดทิศทางกลยุทธ์ของการพัฒนาเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายดังกล่าวร่วมกันประเด็นท้าทายในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ

1) การสร้างหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ การเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นคงในวัยสูงอายุ ด้วยการส่งเสริมระบบการออมแห่งชาติให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในวัยทำงาน และยังไม่มียุทธศาสตร์ด้านรายได้ใดๆ จากรัฐให้มีบ้านอายุเพื่อการใช้จ่ายในวัยสูงอายุ

2) การส่งเสริมและขยายโอกาสในการทำงานของผู้สูงอายุ โดยการส่งเสริมให้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้สูงอายุ มาเป็นส่วนหนึ่งของภาคการผลิตภาคบริการ ภาควิชาการ การให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนงานอาสาสมัครและการถ่ายทอดภูมิปัญญา อีกทั้งยังเป็นแนวปฏิบัติที่สามารถลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานทั้งในปัจจุบันและในอนาคตของประเทศไทยได้

3) การสร้างและพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว การสร้างและพัฒนาระบบเพื่อจัดบริการรองรับความต้องการการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว โดยมุ่งเน้นที่จะสร้างและพัฒนา กลไกต่างๆ ที่มีอยู่ทั้งในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติทั้งในเขตเมืองและในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะด้านบุคลากรและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ร่วมกันทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุ ทั้งบุคลากรวิชาชีพและอาสาสมัคร ด้วยการให้บริการแก่ผู้สูงอายุในชุมชน โดยเฉพาะบริการด้านการดูแลและการฟื้นฟูสุขภาพให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ติดเตียงและมีข้อจำกัดในเรื่องการเคลื่อนไหว นอกจากนี้ยังมี การเร่งขยายการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาความรู้และพัฒนาทักษะเฉพาะด้านการดูแลผู้สูงอายุ

4) การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและปลอดภัย ในที่สาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ โดยมุ่งสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักแก่สาธารณชนและหน่วยงานทุกภาคส่วน ในเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย เพื่อคนทุกวัยให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน

5) การเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลด้านคุณภาพชีวิตอย่างครอบคลุมทุกด้าน จึงจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยการสนับสนุนทรัพยากร การสนับสนุนความรู้ การนิเทศงาน หรือการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ผู้สูงอายุและองค์ความรู้ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ทั้งนี้ เพื่อให้บุคลากรและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุได้อย่างมืออาชีพ

2.2 นโยบายรัฐบาล

คณะรัฐมนตรีโดยนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน 11 ด้าน ประกอบด้วย (1) การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ (2) การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ (3) การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ (4) การศึกษาและการเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม (5) การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน (6) การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ (7) การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน (8) การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม (9) การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (10) การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ (11) การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ คือ นโยบายด้านที่ 3 การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ดังนี้

ข้อที่ 3 ในระยะต่อไป จะพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม ระบบการออมและระบบสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการดูแลให้มีระบบการกักขังที่เป็นธรรมและการสงเคราะห์ผู้ยากไร้ตามอัตภาพ พัฒนาศักยภาพ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิจัดสวัสดิการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ สตรี และเด็ก

ข้อที่ 4 เตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานหรือกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคต โดยจัดเตรียมระบบการดูแล ในบ้าน สถานพักฟื้น และโรงพยาบาล ที่เป็นความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว รวมทั้งพัฒนาระบบการเงินการคลังสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ

2.3 แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 - 2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552

เป็นแผนยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุในช่วง พ.ศ.2545-2564 ซึ่งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ได้เห็นชอบแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฯ ที่ได้รับการปรับปรุงครั้งที่ 1 และมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นำเสนอคณะรัฐมนตรีและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ปรากฏในแผนฯ ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนด ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2553 โดยแผนดังกล่าวได้ให้ความสำคัญต่อ “วงจรชีวิต” และความสำคัญของคนในสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ สรุปสาระสำคัญดังนี้

- **วิสัยทัศน์** : “ผู้สูงวัยเป็นหลักชัยของสังคม”

- **ปรัชญา** : ผู้สูงอายุไม่ใช่บุคคลด้อยโอกาสหรือเป็นภาระต่อสังคม แต่สามารถมีส่วนร่วม เป็นพลังพัฒนาสังคม จึงควรได้รับการส่งเสริมและเกื้อกูลจากครอบครัว ชุมชน และรัฐ ให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และคงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีให้นานที่สุด

- ประเด็นสำคัญ

1) ผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี คือ (1) มีสุขภาพที่ดีทั้งกายและจิต (2) ครอบครัวมีสุข สังคมเอื้ออาทร อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ปลอดภัย (3) มีหลักประกันที่มั่นคงได้รับสวัสดิการและการบริการที่เหมาะสม (4) อยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี พึ่งตนเองได้ เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจและมีส่วนร่วมในครอบครัว ชุมชน และสังคม และ (5) มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

2) ครอบครัวและชุมชนเป็นสถาบันหลักที่มีความเข้มแข็ง สามารถให้การเกื้อหนุนแก่ผู้สูงอายุได้อย่างมีคุณภาพ

3) ระบบสวัสดิการและบริการจะต้องสามารถรองรับผู้สูงอายุให้สามารถดำรงอยู่กับครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน

4) ทุกภาคส่วนจะต้องมีส่วนร่วมในระบบสวัสดิการและบริการให้แก่ผู้สูงอายุโดยมีการกำกับดูแลเพื่อการคุ้มครองผู้สูงอายุในฐานะผู้บริโภค

5) ต้องมีการดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุที่ทุกข์ยากและต้องการการเกื้อกูลให้ดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างดีและต่อเนื่อง

- ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย ๓ มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ (2) มาตรการการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ (3) มาตรการการปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ

2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 6 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการส่งเสริมสุขภาพป้องกันการเจ็บป่วย และดูแลตนเองเบื้องต้น (2) มาตรการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ (3) มาตรการส่งเสริมด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ (4) มาตรการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (5) มาตรการส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ และ (6) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการคุ้มครองด้านรายได้ (2) มาตรการหลักประกันด้านสุขภาพ (3) มาตรการด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และ (4) มาตรการระบบบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุอย่างบูรณาการระดับชาติ และการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 2 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุอย่างบูรณาการระดับชาติ และ (2) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ด้านการประมวล พัฒนา และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ประกอบด้วย 3 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุสำหรับการกำหนดนโยบาย และการพัฒนาการบริการหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ (2) มาตรการดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และ (3) มาตรการพัฒนาระบบข้อมูลทางด้านผู้สูงอายุให้ถูกต้องและทันสมัย โดยมีระบบฐานข้อมูลที่สำคัญด้านผู้สูงอายุที่ง่ายต่อการเข้าถึงและสืบค้น

2.4 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ เป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาว จำนวน 6 ยุทธศาสตร์ โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ จำนวน 2 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติ สุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

2.5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

หลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจาก 2 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 - 11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญา และนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านผู้สูงอายุ จำนวน 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย (1) ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (2) พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า (3) ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (4) ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ (5) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพ ภาครัฐและปรับระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ (6) พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย (7) ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง

2) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย (1) การเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเปราะบาง ประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐ และมีอาชีพ (2) การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง (3) เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานราก ตามหลัก 13 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุนที่ดินและทรัพยากรภายในชุมชน

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย (1) เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม (2) พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี (3) พัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมด้านบุคลากรวิจัย

2.6 ประชาคมอาเซียน 2025

ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ (1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การสร้างประชาคมแห่งสังคมที่เอื้ออาทร การแก้ไขผลกระทบต่อสังคมอันเนื่องมาจากการรวมตัวทางเศรษฐกิจการส่งเสริมความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง และส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประชาชนในระดับรากหญ้า การเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมทั้งรับรู้ข่าวสารเพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงเอกลักษณ์อาเซียน (ASEAN Identity) ซึ่งแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีความร่วมมือ 6 ด้าน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานด้านผู้สูงอายุ 3 ด้านดังนี้

1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development) ให้ความสำคัญกับการศึกษาการลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม ส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์ เสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ พัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการ

2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection) ได้แก่การจัดความยากจน เครือข่ายความปลอดภัยทางสังคมและความคุ้มครองจากผลกระทบด้านลบจากการรวมตัวอาเซียนและโลกาภิวัตน์ ส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร การเข้าถึงการดูแลสุขภาพและส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพ การเพิ่มศักยภาพในการควบคุมโรคติดต่อ รับประกันอาเซียนที่ปลอดภัยเสถียร การสร้างรัฐที่พร้อมรับกับภัยพิบัติและประชาคมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น

3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights) ได้แก่ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ การคุ้มครองและส่งเสริมแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ

แผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน 2025	
A. มีปฏิสัมพันธ์และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน	A1. ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในกระบวนการของอาเซียน A2. ให้ประชาชนมีความเข้มแข็งและมีสถาบันที่มั่นคง
B. มีความครอบคลุม	B. มีความครอบคลุม B1. การลดอุปสรรค B2. การเข้าถึงอย่างเท่าเทียมสำหรับทุกคน B3. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
C. มีความยั่งยืน	C1. การอนุรักษ์และจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน C2. เมืองที่มีความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม C3. สภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน C4. การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน
D. มีภูมิคุ้มกัน	D1. อาเซียนมีภูมิคุ้มกันต่อภัยพิบัติ โดยสามารถคาดการณ์ตอบสนอง ปรับตัว และฟื้นกลับที่ดีขึ้นฉลาดขึ้น และเร็วขึ้น D2. อาเซียนที่ปลอดภัยขึ้น โดยสามารถตอบสนองต่อสุขภาพทั้งมวลได้ทั้งอันตรายด้านชีวภาพ เคมี กัมมันตรังสีและนิวเคลียร์ และภัยคุกคามที่เกิดขึ้นใหม่ D3. อาเซียนที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับภูมิอากาศด้วยการมีขีดความสามารถขององค์กรและบุคลากรที่เพิ่มขึ้นในการปรับตัวเข้ากับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
E. มีพลวัต	E1. การเป็นอาเซียนที่เปิดกว้างและปรับตัวมากขึ้น E2. การเป็นอาเซียนที่สร้างสรรค์ มีนวัตกรรม และตอบสนอง E3. ทำให้เกิดวัฒนธรรมของการประกอบการในอาเซียน

2.7 ข้อเสนอของสภาปฏิรูปประเทศ

- 1) ระบบเพื่อรองรับผู้สูงอายุด้านเศรษฐกิจ เพื่อสร้างหลักประกันรายได้สำหรับผู้สูงอายุ และประชากรรุ่นใหม่ มีข้อเสนอเพื่อการปฏิรูป 2 ข้อเสนอ
 - 1) พัฒนาระบบบำนาญแห่งชาติ
 - 2) มาตรการขยายอายุการทำงาน และสร้างโอกาสในการทำงานของผู้สูงอายุ
- 2) ระบบเพื่อรองรับผู้สูงอายุด้านการปรับสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการสาธารณะที่เอื้อต่อการใช้ชีวิต มีข้อเสนอเพื่อการปฏิรูป 5 ข้อเสนอ
 - 1) สร้างชุมชนน่าอยู่สำหรับผู้สูงอายุ
 - 2) ส่งเสริม สนับสนุนการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ที่พักอาศัย
 - 3) กำหนดที่อยู่อาศัยเพื่อสังคม (Social Housing)
 - 4) ส่งเสริมอุตสาหกรรมและธุรกิจเพื่อรับสังคมสูงวัย
 - 5) ปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องและจัดทำข้อเสนอนโยบายเพื่อเร่งรัดและติดตามผลการปฏิบัติงาน
- 3) ระบบเพื่อรองรับผู้สูงอายุด้านสุขภาพ พัฒนาระบบสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงวัย มีข้อเสนอเพื่อการปฏิรูป 3 ข้อเสนอ
 - 1) สร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบสุขภาพ
 - 2) จัดตั้งระบบบริการสุขภาพที่ขาดหายไป
 - 3) จัดระบบโครงสร้างที่รองรับและการสร้างระบบดูแลสุขภาพชุมชนเมือง (พัฒนานโยบาย มาตรฐานการบริการ และกลไกกำกับมาตรฐาน/มาตรการเพิ่มกำลังดูแลผู้สูงอายุ)
- 4) ระบบเพื่อรองรับผู้สูงอายุด้านสังคม การพัฒนาสังคมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย
 - 1) มาตรการเตรียมความพร้อมสังคมไทย โดยการส่งเสริมการวางแผนชีวิตครอบครัวแนวใหม่เพื่อส่งเสริมการมีครอบครัวเข้มแข็ง และเพิ่มอัตราการเกิดที่มีคุณภาพ
 - 2) มาตรการพัฒนาศักยภาพชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ภาคเอกชนพัฒนาภูมิลำเนาต่างๆ ที่เอื้อต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุ

- 3) มาตรการเร่งรัดการดำเนินงานเชิงรุกของภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดการบูรณาการและการทำงานเชิงรุกเพื่อรองรับสังคมสูงวัย
- 4) การเพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุ
- 5) สื่อสารสังคมเพื่อสร้างความตระหนักในสถานการณ์ผู้สูงอายุ และการเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ
- 6) กลไกพิทักษ์ผู้สูงอายุที่ไม่สามารถดูแลตนเองได้

2.8 มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

1) มาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุ วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559

- เห็นชอบมาตรการการจ้างงานผู้สูงอายุ และอนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญเป็นการยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล สำหรับเงินได้เป็นจำนวนร้อยละ 100 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายเพื่อการจ้างผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเข้าทำงาน
- เห็นชอบมาตรการการสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Senior Complex) โดยให้กระทรวงการคลังหรือร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- เห็นชอบมาตรการสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Reverse Mortgage)
- เห็นชอบในหลักการบูรณาการระบบบำนาญแห่งชาติ และอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายบำนาญแห่งชาติทำหน้าที่กำหนดนโยบายและทิศทางของระบบบำนาญแห่งชาติในภาพรวมให้สอดคล้องกัน และร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้มีกองทุนบำนาญแห่งชาติ เพื่อให้มีระบบการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพ เพียงพอหลังเกษียณครอบคลุมลูกจ้างทั้งระบบ

2) เห็นชอบมาตรการให้เงินช่วยเหลือเพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2560 มีนโยบายให้ดำเนินการ มาตรการให้เงินช่วยเหลือเพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ตามโครงการลงทะเบียน เพื่อสวัสดิการแห่งรัฐโดยกำหนดแหล่งที่มาของเงินเป็น 2 ส่วน คือ เงินภาษีสรรพสามิตใน ส่วนของสินค้าสุรา และยาสูบ ในอัตราร้อยละ 2 แต่ไม่เกิน 4,000 ล้านบาทต่อปี และจากการบริจาค เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยจะนำส่งเงินดังกล่าวเข้ากองทุนผู้สูงอายุ และส่งต่อให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

2.9 โมเดล Thailand 4.0

รัฐบาลได้กำหนดทิศทางพัฒนาโมเดล Thailand 4.0 ภายใต้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบไปด้วย 5 วาระ

วาระที่ 1 : การเตรียมคนไทย 4.0 ให้พร้อมก้าวสู่โลกที่หนึ่ง

วาระที่ 2 : การพัฒนาคลัสเตอร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

วาระที่ 3 : การบ่มเพาะผู้ประกอบการและพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วย นวัตกรรม

วาระที่ 4 : การเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศ ผ่าน 18 กลุ่มจังหวัด และ 77 จังหวัด

วาระที่ 5 : การบูรณาการอาเซียน เชื่อมประเทศไทยสู่ประชาคมโลก

การเตรียมคนไทย 4.0 เปรียบเสมือนการตระเตรียมเมล็ดพันธุ์ใหม่ ด้วยการ บ่มเพาะคนไทยให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21” ควบคู่ไปกับการพัฒนา “คนไทย 4.0 สู่โลกที่หนึ่ง” คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 คือ คนไทยที่มีปัญญาที่เฉียบแหลม (Head) มีทักษะที่เห็นผล (Hand) มีสุขภาพที่แข็งแรง (Health) และมีจิตใจที่งดงาม (Heart)

2.10 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) SDGs

เป้าหมายที่ 1	ขจัดความยากจนในทุกรูปแบบทุกที่
เป้าหมายที่ 2	ขจัดความหิวโหย บรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหารและ โภชนาการที่ดีขึ้น และส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน
เป้าหมายที่ 3	ทำให้แน่ใจถึงการมีสุขภาพะในการดำรงชีวิต และส่งเสริม ความเป็นอยู่ที่ดีของคนในทุช่วงวัย
เป้าหมายที่ 4	ทำให้แน่ใจถึงการได้รับการศึกษาที่ได้คุณภาพอย่างเท่าเทียม และทั่วถึง และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน
เป้าหมายที่ 5	บรรลุถึงความเท่าเทียมทางเพศ และเสริมสร้างพลังให้แก่สตรี และเด็กหญิงทุกคน
เป้าหมายที่ 6	ทำให้แน่ใจว่าเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลได้รับการจัดการอย่าง ยั่งยืนและมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน
เป้าหมายที่ 7	ทำให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานที่ทันสมัย ยั่งยืน เชื่อถือได้ตามกำลังซื้อของตน
เป้าหมายที่ 8	ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึง ให้เป็นไปอย่างยั่งยืนส่งเสริมศักยภาพการมีงานทำและการ จ้างงานเต็มที่ และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน
เป้าหมายที่ 9	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริม การปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึง และ สนับสนุนนวัตกรรม
เป้าหมายที่ 10	ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ
เป้าหมายที่ 11	ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ความปลอดภัยทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน
เป้าหมายที่ 12	ทำให้แน่ใจถึงการมีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
เป้าหมายที่ 13	ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น
เป้าหมายที่ 14	อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากร ทางทะเลสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

- เป้าหมายที่ 15 พืชพันธุ์ บำรุง และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของที่ดิน และหยุดยั้งการสูญเสียมลพิษทางชีวภาพ
- เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปกติสุข ไม่แบ่งแยก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการเข้าถึงความยุติธรรมโดยถ้วนหน้า และสร้างให้เกิดสถาบันอันเป็นที่พึงของส่วนรวมมีประสิทธิผล และเป็นที่ยอมรับในทุกระดับ
- เป้าหมายที่ 17 เสริมสร้างความเข้มแข็งในวิธีการปฏิบัติให้เกิดผล และสร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ที่ต้องนำมาพิจารณาในการแปลงเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่การปฏิบัติ คือ ความมั่นคงทางรายได้ บริการสุขภาพ การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือภัยพิบัติ และควรเน้นการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ รวมทั้งทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการสูงวัยซึ่งจะมีผลต่อการวิเคราะห์ตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับประเด็นผู้สูงอายุ ซึ่งจะสะท้อนแนวคิดที่จะไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง ของ SDGs ได้อย่างชัดเจน

2.11 ยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2560 - 2564

วิสัยทัศน์ : เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาคนและสังคมเพื่อความอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน

ค่านิยมองค์กร : อุทิศตน อาสางาน เอื้ออาทร อำนวยประโยชน์สุข

- พันธกิจ :**
- 1) พัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพเต็มตามศักยภาพ และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง
 - 2) สร้างเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม
 - 3) พัฒนาองค์ความรู้ ชีตความสามารถ และระบบการบริหารจัดการด้านการพัฒนาสังคม
 - 4) จัดระบบสวัสดิการที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันและมีความมั่นคงในชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ :

- 1) สร้างภูมิคุ้มกันและส่งเสริมโอกาสทางสังคมบนฐานแห่งความพอเพียง
- 2) เสริมประสิทธิภาพทางสังคมในลักษณะการพัฒนาศักยภาพและการสร้างเครือข่าย
- 3) ผนึกกำลังทางสังคมจากทุกภาคส่วน และเสริมสร้างธรรมาภิบาล
- 4) จัดระบบสวัสดิการที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

บทที่ 3

วิเคราะห์ทิศทางองค์กร

1. สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ประจำปี 2559

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 9 (10) ให้คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่เสนอรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับผู้สูงอายุของประเทศต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

มติ กผส. ครั้งที่ 5/2550 เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2550 มอบมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) จัดทำรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา โดยกองทุนผู้สูงอายุสนับสนุนงบประมาณ

ประชากรไทยมีแนวโน้มชัดเจนว่ากำลังสูงวัยขึ้นด้วยอัตราที่เร็วมาก และจะกลายเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ในเวลาอีกไม่เกิน 10 ปีข้างหน้า รัฐบาลจึงต้องริบเร่งวางนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อรองรับสังคมสูงอายุ จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สนับสนุนให้ผู้สูงอายุอยู่ในที่อยู่อาศัยที่ช่วยส่งเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี
2. สนับสนุนให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอยู่อย่างมั่นคง และมีศักดิ์ศรี
3. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีหลักประกันรายได้ที่มั่นคง และยั่งยืน
4. จัดทำแผนช่วยเหลือผู้สูงอายุเมื่อเกิดภัยพิบัติ

สถานการณ์ทั่วไป

1. การสูงวัยของประชากรโลก ประชากรโลกได้เพิ่มขึ้นมากกว่า 4 พันล้านคน โลกมีประชากรครบ 3 พันล้าน ใน พ.ศ. 2503 ประชากรโลกได้เพิ่มขึ้นถึง 7 พันล้านคน ใน พ.ศ. 2554 และใน พ.ศ.2559 เพิ่มขึ้นเป็น 7,433 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 12 ของประชากรทั้งหมด

2. การสูงวัยของประชากรอาเซียน ใน พ.ศ. 2559 โลกของเราได้กลายเป็นสังคมสูงอายุใน พ.ศ. 2559 ประเทศอาเซียนมีประชากรรวมกันทั้งหมด 639 ล้านคน มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป 61 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 9.6 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งผู้สูงอายุจะมีมากกว่าเด็กเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเกิดลดลงอย่างมากในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา

3. การสูงวัยของประชากรไทย

- ประชากรรุ่นเกิดล้านกำลังเคลื่อนเข้าสู่กลุ่มประชากรสูงอายุ
- ประชากรไทยกำลังเพิ่มช้าลง จำนวนประชากรสูงอายุกำลังเพิ่มขึ้นด้วยอัตราที่สูงมากโดยเฉพาะ จังหวัดลำพูน ลำปาง และแพร่

4. การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุไทย

- พ.ศ. 2559 ขนาดครัวเรือนไทยเหลือเพียง 3 คน ผู้สูงอายุอยู่ตามลำพังคนเดียว มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น
- สภาพแวดล้อมภายในบ้านมีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ ซึ่ง 18 % ของผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป มีห้องนอนอยู่ชั้นบนของบ้านเกือบครึ่งของผู้สูงอายุวัยปลายใช้ส้วมแบบนั่งยอง และ 6 - 7 % ของผู้สูงอายุวัยปลายเคยหกล้มภายในบ้าน

5. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุหนึ่งในสามของผู้สูงอายุมีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน บุตรเป็นแหล่งรายได้ของผู้สูงอายุแต่ก็ลดลงอย่างมาก ในขณะเดียวกันผู้สูงอายุที่ยังทำงานมีทิศทางเพิ่มสูงขึ้น และในพ.ศ. 2559 ผู้สูงอายุ 8 ล้านคน ได้รับเบี้ยยังชีพจากรัฐ 63,219 ล้านบาท

6. สถานการณ์ทางสุขภาพของผู้สูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่เป็นโรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน ข้ออักเสบ/ข้อเสื่อม โรคถุงลมโป่งพอง/หลอดลมปอดอุดกั้นเรื้อรัง หลอดเลือดหัวใจตีบ

การเข้าถึงบริการสุขภาพของผู้สูงอายุ

การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสุขภาพ โดย ศาสตราจารย์นายแพทย์ไพบุลย์ สุริยะวงศ์ไพศาล มีข้อเสนอทางเลือกเชิงนโยบาย ดังนี้

1. พัฒนาระบบบริการสุขภาพแบบไร้รอยต่อ (seamless) เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการ
2. เพิ่มประสิทธิภาพ (effectiveness) ของการดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยนอกสถานพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลระยะยาวที่บ้านและชุมชน
3. ส่งเสริมการใช้ยาอย่างเหมาะสมเพื่อลดผลข้างเคียงจากยาอันเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งในการเข้าอนโรงพยาบาล
4. เพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมสุขภาพ/ป้องกันโรคโดยเฉพาะอย่างยิ่งเบาหวาน ความดันโลหิตสูง การหกล้ม และสุขภาพจิต
5. การออกกำลังกายและกิจกรรมทางสังคมควรได้รับการพัฒนาระดับระบบขนส่งมวลชนส่งเสริมการเข้าถึงพื้นที่สีเขียวอย่างทั่วถึง
6. พัฒนาระบบสารสนเทศให้สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงได้แม่นยำและทันสมัย

7. ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดตัวชี้วัดความก้าวหน้าของนโยบายและแผน ได้แก่ ความจำเป็นและการใช้ประโยชน์ได้จริง เชื่อถือได้ และความสอดคล้องระหว่างดัชนี และการสมมูลมิติต่าง ๆ ศูนย์ฟื้นฟูในชุมชนช่วยให้ผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยเข้าถึงบริการได้ง่ายขึ้น โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์พงษ์ศิริ ประรณชาติ พบว่า การมีศูนย์ฟื้นฟูตั้งอยู่ในชุมชนเป็นทางออกที่เหมาะสมมาก เพราะอยู่ใกล้บ้าน มีความสะดวกในการเดินทางไปรับบริการ เข้าถึงง่าย เป็นกันเอง เพราะอยู่ในชุมชนเดียวกัน

สถานการณ์เด่นประจำปี 2559

1. คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ประกาศสดุดีเกียรติคุณ นายเสนาะ อุนากุล (86 ปี) ผู้สูงอายุแห่งชาติ ประจำปี 2559 ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทอย่างมากในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 1 - 3 ที่เน้นการพัฒนาสาธารณสุขบุคคลและโครงสร้างทางเศรษฐกิจ

2. คุณค่าผู้สูงอายุ ศิลปินแห่งชาติ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ประกาศแต่งตั้งศิลปินแห่งชาติเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินผู้มีผลงานสร้างสรรค์ พัฒนาศิลปะ และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน เป็นผู้สืบสาน ผดุงและถ่ายทอดศิลปะที่มีคุณค่าของแผ่นดินไทย

3. งานเชิงรุกของกระทรวงสาธารณสุข ในปีพ.ศ. 2558 ได้เริ่มโครงการ “ทีมหมอครอบครัว” (Family care team) เพื่อเป็นระบบการดูแลสุขภาพของประชาชนอย่างครอบคลุม และต่อมาในปี พ.ศ.2559 ดำเนินงานในกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุที่เป็นผู้ป่วยติดเตียงหรือติดบ้าน โดยมีโครงการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง”

4. ปฏิญญาผู้สูงอายุกับการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของประเทศไทย ประเทศไทยได้ผลักดันแถลงการณ์อาเซียนบวกสามว่าด้วยการสูงวัยอย่างพลัง พ.ศ.2559 (ASEAN Plus Three Statement on Active Ageing) ซึ่งเป็นการต่อยอดจากปฏิญญาบัวลาห์เปเปอร์ ส่งเสริมให้ประเด็นเรื่องการสูงวัยอย่างมีคุณภาพให้เป็นระเบียบวาระระดับชาติ สำหรับประเทศไทย ได้มีมาตรการและการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุในระดับนโยบาย ภายใต้ 3 เป้าหมายหลักตามแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศมาดริดว่าด้วยผู้สูงอายุ

5. มติ ครม. เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 เห็นชอบ 4 มาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 มาตรการ คือ มาตรการที่ 1 การจ้างงานผู้สูงอายุ มาตรการที่ 2 การสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ มาตรการที่ 3 สินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Reverse mortgage) และมาตรการที่ 4 การบูรณาการระบบบำนาญ

6. การตื่นตัวของสื่อในเรื่องสังคมสูงอายุ ปัจจุบันสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือสื่อวิทยุ โทรทัศน์ จะมีการพูดถึง “ผู้สูงอายุ” หรือ “ผู้สูงวัย” เป็นอย่างมาก

7. ผลผลิตทางการเงิน เพื่อผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุไทยมากกว่า 2 ใน 3 มีเงินออมที่อยู่ในรูปแบบของการออมในสถาบันการเงินหรือในรูปแบบของการประกันชีวิต รวมไปถึงการออมด้วยการสะสมสินทรัพย์ที่มีมูลค่า และสัดส่วนการถือครองหุ้น แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความสามารถในการออมเงิน นอกจากนี้ สถาบันการเงินเกือบทุกแห่งต่างนำเสนอผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อผู้สูงอายุ ทำให้เกิดช่องทางการออมเงินที่หลากหลายให้แก่ผู้สูงอายุ

8. นวัตกรรมเพื่อผู้สูงอายุ สังคมไทยกำลังตื่นตัวในเรื่องการสูงวัยของประชากร ปัจจุบันเราจะเห็นผลิตภัณฑ์และสิ่งประดิษฐ์เพื่อผู้สูงอายุเกิดขึ้นอย่างมากในประเทศ ทั้งที่เป็นนวัตกรรมที่ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ผลิตเป็นอุตสาหกรรมและนวัตกรรมที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านผลิตขึ้นใช้เองในชุมชน เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิต ส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพของผู้สูงอายุ

2. ผลการดำเนินงานสำคัญของกรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ผลการดำเนินงานที่สำคัญ กรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปี 2560					
ด้านความเสมอภาคสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ	ด้านสิทธิภาพทางภาคีการดูแลผู้สูงอายุ	ด้านบริการสวัสดิการและนิเวศการผู้สูงอายุ	พัฒนาผลิตภัณฑ์การดูแลผู้สูงอายุระยะยาว	จัดหาระบบข้อมูลผู้สูงอายุ	
<ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ผู้สูงอายุ และอาสน์สาธารณะ 2,622 แห่ง 	<ul style="list-style-type: none"> ชุมชนเป็นมิตรกับผู้สูงอายุและคนพิการ ชุมชนเป็นมิตรกับผู้สูงอายุ 24 แห่ง 	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาสิทธิภาพทางภาคีการดูแลผู้สูงอายุ 40,000 คน 	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนสิทธิการเข้าถึงบริการผู้สูงอายุ 504 แห่ง สนับสนุนผู้สูงอายุนิเวศการ 41,950 คน โครงการชุมชนน่าอยู่ 13 แห่ง 	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุ 3 มาตรฐาน 1) มาตรฐานผู้ดูแลผู้สูงอายุ 2) มาตรฐานอาคารดูแลผู้สูงอายุ 3) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ดูแลผู้สูงอายุ 	<ul style="list-style-type: none"> จัดหาระบบข้อมูลผู้สูงอายุ 3 ระบบ • ข้อมูลผู้สูงอายุ • ข้อมูลการลงทะเบียน • ข้อมูลการดูแลผู้สูงอายุ
เสริมความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุ	ขับเคลื่อน สทอช. 878 แห่ง	พัฒนาสิทธิภาพทางภาคีการดูแลผู้สูงอายุ	กองทุนผู้สูงอายุ	ขับเคลื่อนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ	ด้านค่าปรับเขต
<ul style="list-style-type: none"> เสริมความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุ 200,000 คน 	<ul style="list-style-type: none"> จัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพผู้สูงอายุ 878 แห่ง และขยายพื้นที่ สทอช. 1 แห่ง 	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาสิทธิภาพทางภาคีการดูแลผู้สูงอายุ 27,000 แห่ง 	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนเงินอุดหนุนผู้สูงอายุ 9,566 คน สนับสนุนโครงการโครงการ สทอช. 183 โครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำแผนปฏิบัติการระดับจังหวัด Complex Care สนับสนุนการดำเนินงานในชุมชน สนับสนุนการดำเนินงานในชุมชน สนับสนุนการดำเนินงานในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> จัดหาระบบสารสนเทศรองรับสังคมผู้สูงอายุ บูรณาการข้อมูลในระบบ สทอช. การดูแลผู้สูงอายุ บูรณาการข้อมูลในระบบ สทอช. การดูแลผู้สูงอายุ

3. สังคมสูงอายุระเบียบวาระแห่งชาติ

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรในปี 2564 ประเทศไทยจะเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ โดยมีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะยาว ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อรองรับสังคมสูงอายุ ตลอดจนทุกภาคส่วนได้ตระหนักต่อสถานการณ์ดังกล่าว จึงให้มีการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ เพื่อเร่งขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ปัญหาการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ มีดังนี้

1) การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่เป็นการทำงานแบบแยกส่วน ขาดการบูรณาการ หรือมีความซ้ำซ้อน ทั้งในเชิงประเด็น และเชิงพื้นที่ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านผู้สูงอายุในภาพรวม ดังนั้นทุกภาคส่วนจึงต้องทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ เพื่อนำนโยบายด้านผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง

2) กลไกการติดตามผลการดำเนินงาน ปัจจุบันข้อมูลผลการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ ไม่สามารถแสดงให้เห็นผลการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบันได้จากทุกภาคส่วนที่มีการดำเนินงาน จึงส่งผลกระทบต่อประเมินสถานการณ์และการกำหนดนโยบายในระดับต่าง ๆ

จึงจำเป็นต้องการกำหนดเรื่องผู้สูงอายุให้เป็นระเบียบวาระแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุอยู่ในลำดับสำคัญและได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ผันแปรไปตามนโยบายของแต่ละรัฐบาล และการขับเคลื่อนนโยบายเตรียมความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุเพื่อกำหนดประเด็นเร่งด่วนและผู้รับผิดชอบหลักในการบูรณาการการทำงานอย่างเป็นองค์รวม โดยมีเป้าหมายหลักคือให้ ผู้สูงอายุไทยเป็น Active Aging : Healthy, Security and Participation

4. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร (SWOT Analysis) ของกรมกิจการผู้สูงอายุ

Strengths (S) – จุดแข็ง

- S1. มีคณะกรรมการผู้สูงอายุระดับชาติเป็นกลไกระดับชาติในการขับเคลื่อนนโยบาย
- S2. มีกองทุนผู้สูงอายุเป็นกลไกส่งเสริมสนับสนุนผู้สูงอายุ ชมรมองค์กรผู้สูงอายุ และภาคีเครือข่าย
- S3. กรมกิจการผู้สูงอายุเป็นหน่วยงานด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติระดับกรมที่รับผิดชอบงานด้านผู้สูงอายุ
- S4. มีศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 12 แห่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่
- S5. มี พ.ร.บ. ผู้สูงอายุ และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติเป็นแนวทางในการพัฒนางาน

Weaknesses (W) – จุดอ่อน

- W1. การขับเคลื่อนการแปลงนโยบายและแผนผู้สูงอายุแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติยังไม่ครอบคลุมส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนผู้สูงอายุแห่งชาติยังไม่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน
- W2. กองทุนผู้สูงอายุยังขาดการประชาสัมพันธ์การให้ความรู้ความเข้าใจการกั้มเงินทุนประกอบอาชีพและการเขียนโครงการขอรับการสนับสนุน
- W3. จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอกับภาระงาน และขาดตำแหน่งที่จำเป็น
- W4. ขาดการบูรณาการฐานข้อมูลผู้สูงอายุในระดับประเทศ

Opportunities (O) – โอกาส

- O1. รัฐบาลให้ความสำคัญกับการเป็นสังคมผู้สูงอายุของไทยโดยมีนโยบายและมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ชัดเจน
- O2. มียุทธศาสตร์ชาติระยะยาว 20 ปี เป็นทิศทางในการดำเนินงาน
- O3. มีกฎหมาย/ พ้นศรณีระหว่างประเทศ/ แผนยุทธศาสตร์ด้านผู้สูงอายุระดับชาติรองรับการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ
- O4. หน่วยงานและภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนในการร่วมดำเนินงานด้านผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น
- O5. งบประมาณในการพัฒนาและดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากขึ้น

Threats (T) – อุปสรรค

- T1. กฎหมาย/ ระเบียบ และช่องว่างทางกฎหมายที่ยังไม่เอื้อต่อการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
- T2. ขนาดครัวเรือนและรูปแบบการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุและสังคมเปลี่ยนไป
- T3. การละเมิดสิทธิ/ แสวงหาประโยชน์จากผู้สูงอายุมีแนวโน้มมากขึ้น

กระบวนการวางยุทธศาสตร์ 20 ปี กรมกิจการผู้สูงอายุ โดยวิธีการ SWOT Matrix
TOWS Matrix

<p style="text-align: center;">S - O กลยุทธ์เชิงรุก</p> <p style="text-align: center;">Supports an aggressive strategy</p> <ul style="list-style-type: none"> มีการขับเคลื่อนภารกิจงานด้านผู้สูงอายุเชิงรุกในทุกระดับ/ส่วนกลาง/ภูมิภาค พัฒนาข้อเสนอเสนอเชิงนโยบายด้านผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย บูรณาการการทำงานด้านผู้สูงอายุร่วมกับเครือข่ายในทุกระดับ ส่งเสริมให้เครือข่ายพม. ในพื้นที่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกองทุนผู้สูงอายุ 	<p style="text-align: center;">W - O กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <p style="text-align: center;">Supports a diversifying strategy</p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อลดขั้นตอนและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน พัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนงาน ยกระดับศักยภาพของเครือข่าย พม. ในการขับเคลื่อนงาน และเป็นกลไกในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน บูรณาการข้อมูลด้านผู้สูงอายุกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเสนอนโยบาย พัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์สถานการณ์ และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย (ผู้สูงอายุ) อย่างแท้จริง
<p style="text-align: center;">S - T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <p style="text-align: center;">Supports a defensive strategy</p> <ul style="list-style-type: none"> ใช้กลไกในพื้นที่เพื่อดำเนินงานและแก้ปัญหาด้านการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ มีมาตรการ กลไก ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้สูงอายุ พัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ และเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อสร้างกลไกระดับชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ 	<p style="text-align: center;">W - T กลยุทธ์เชิงรับ</p> <p style="text-align: center;">Supports a turnaround – oriented strategy</p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์กองทุนผู้สูงอายุทุกช่องทาง แอปพลิเคชัน ท้องถิ่น ฯลฯ ร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องปรับปรุงระบบฐานข้อมูล และบูรณาการด้านข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน NGOs สร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัว และชุมชน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับกลุ่มเป้าหมาย

5. การบวนการจัดทำยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี

กรมกิจการผู้สูงอายุมีการแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2579) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ กำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง/แนวทางการดำเนินงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขสนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุระยะ 20 ปี โดยกรมกิจการผู้สูงอายุได้จัดประชุมคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุระยะ 20 ปี ในวันที่ 24 ตุลาคม 2560 เพื่อให้ยุทธศาสตร์นโยบาย และแผนดำเนินงานจากระดับชาติจนถึงระดับกรมให้มีความสอดคล้องในทางปฏิบัติ และมีทิศทางในการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและสังคมเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างชัดเจน ซึ่งจากการประชุมดังกล่าวได้ข้อเสนอทิศทางสังคมผู้สูงอายุของไทยในอีก 20 ปี ข้างหน้า ดังนี้

1. มุ่งเน้นการทำงานเชิงรุกเพื่อป้องกันผลกระทบที่เกิดจากสังคมสูงวัย
2. เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและสังคม
3. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังไม่ใช้ภาระ และสามารถสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคม

จากทิศทางสังคมผู้สูงอายุของไทยในอีก 20 ปี ที่มาจากการประชุมของคณะที่ปรึกษาและคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุระยะ 20 ปี กรมกิจการผู้สูงอายุได้ดำเนินการจัดทำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี และให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ดังนี้

1. ประชุมทบทวนยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2561
2. เวทีการประชุมเชิงปฏิบัติการการประเมินและติดตามผลการดำเนินงานของกรมกิจการผู้สูงอายุตามแผนปฏิบัติราชการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และแผนบูรณาการการสร้างโอกาสเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ทั้ง 4 ภาค ประกอบด้วย จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสงขลา จังหวัดชลบุรี

3. เผยแพร่ในเว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ และประชาสัมพันธ์ผ่านแบบสอบถามออนไลน์

กองยุทธศาสตร์และแผนงานกรมกิจการผู้สูงอายุ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการจัดทำ ยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ ระยะ 20 ปี ได้ดำเนินงานรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำ เล่ม ยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 โดยใช้ข้อมูลจากข้อเสนอแนะของ คณะที่ปรึกษาคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ ระยะ 20 ปี ประกอบกับ ความ คิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่มีความเกี่ยวข้อง

6. ทิศทางสังคมผู้สูงอายุของไทยในอีก 20 ปี ข้างหน้า

ด้านสังคม

- สวัสดิการสังคมที่ครอบคลุมและส่งเสริมการมีส่วนร่วม
- ลดทัศนคติเชิงลบต่อผู้สูงอายุ สร้างสังคมแอ้ออาทร/กตัญญู
- การปกป้องคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ มีกลไกด้านกฎหมายพิทักษ์สิทธิ
- ปรับทัศนคติจาก “การให้” เป็น “ผู้สูงอายุสามารถพึ่งตนเองได้”
- Corporate Social Responsibility (CSR) / Social Enterprise (SE)
- การเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ระบบการดูแลผู้สูงอายุทางสังคมจัดการโดยครอบครัว ชุมชนและสังคม

ด้านเศรษฐกิจ

- พัฒนารูปแบบการออมตั้งแต่วัยเด็กเพื่อเตรียมความพร้อมหลังเกษียณ
- การเสริมสร้างการมีรายได้และมีงานทำของผู้สูงอายุทั้งในและนอกระบบ
- การดูแลผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล
- พัฒนาค่าความรู้ที่มีมือในการสร้างช่องทางทางการตลาดให้สามารถแข่งขันได้ในตลาด
- ความรู้ทางการจัดการทางการเงิน

ด้านสุขภาพ

- คงพหุศักยภาพ (Active Ageing) ให้มากที่สุด ลดการพึ่งพา/จับปวย
- ประชาชนมีความรอบรู้ในด้านสุขภาพ (Health literacy)
- การออกแบบการดูแลผู้สูงอายุและมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุในแต่ละช่วงวัยและตามสภาพปัญหา
- พัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะการฟื้นฟู (Intermediate Care)

ด้านสภาพแวดล้อม

- บ้านผู้สูงอายุที่เหมาะสมและปลอดภัยและมีความปลอดภัยต่อทุกวัย
- ระบบบริการเกื้อหนุนผู้สูงอายุและทุกช่วงวัยต้องสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้
- ส่งเสริมทุกภาคส่วนเพื่อการใช้ชีวิตอย่างมีอิสระของผู้สูงอายุ
- ส่งเสริมการนำแนวคิด Universal Design (UD) ไปปฏิบัติ
- Senior Complex

ด้านเทคโนโลยี

- พัฒนารูปแบบเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ โดยสามารถใช้งานได้ง่ายและสามารถเข้าถึงได้จริง
- พัฒนาค่าความรู้ที่มีมือทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการคุ้มครองดูแลผู้สูงอายุ รวมถึงฐานข้อมูลผู้สูงอายุในระดับประเทศ

ทิศทางการดำเนินงานของกรมกิจการผู้สูงอายุในอีก 20 ปี ข้างหน้า

- มุ่งเน้นการทำงานเชิงรุกเพื่อป้องกันผลกระทบที่เกิดจากสังคมสูงวัย
- เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและสังคม
- ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังไม่เชิงภาระ และสามารถสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคม

บทที่ 4

แผนยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี

(พ.ศ. 2561 - 2580)

1. ฝั่งความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580)	วิสัยทัศน์ : ประเทมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์		ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม		ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	
	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ความมั่นคง	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน	ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ	ยุทธศาสตร์ที่ 7 การปรับสมดุลและพัฒนาคุณภาพชีวิต	ยุทธศาสตร์ที่ 8 การปรับสมดุลและพัฒนาคุณภาพชีวิต
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	ข้อ 1 จัดความยากจน	ข้อ 4 ส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้	ข้อ 5 บรรลุความเท่าเทียมทางเพศและเสริมพลังผู้หญิงและเด็กทุกคน	ข้อ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	ข้อ 10 ลดความเหลื่อมล้ำ	ข้อ 11 สร้างเมืองและกาจัดถิ่นฐานที่ปลอดภัย	ข้อ 16 ส่งเสริมเสรีภาพและความยุติธรรม	ข้อ 17 สร้างความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
	ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมนุษย์	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความมั่นคงและความเหลื่อมล้ำทางสังคม	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน	ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ	ยุทธศาสตร์ที่ 7 การปรับสมดุลและพัฒนาคุณภาพชีวิต	ยุทธศาสตร์ที่ 8 การปรับสมดุลและพัฒนาคุณภาพชีวิต
ยุทธศาสตร์ พ.ม. 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ระบบสวัสดิการสังคมที่สมบูรณ์	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประชาชนมีศักยภาพและพึ่งพาตนเองได้	ยุทธศาสตร์ที่ 3 สังคมมีความรับผิดชอบ	ยุทธศาสตร์ที่ 4 ทุนส่วนประชารัฐสังคมและระหว่างประเทศที่เข้มแข็ง	ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างสังคมและระหว่างประเทศที่เข้มแข็ง	ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ	ยุทธศาสตร์ที่ 7 การปรับสมดุลและพัฒนาคุณภาพชีวิต	ยุทธศาสตร์ที่ 8 การปรับสมดุลและพัฒนาคุณภาพชีวิต
ยุทธศาสตร์ พ.ม.5 ปี (พ.ศ.2560 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมโอกาสการเข้าถึงบริการทางสังคม บนพื้นฐานความพอเพียง		ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างภูมิคุ้มกันและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมายและเครือข่าย		ยุทธศาสตร์ที่ 3 ผนึกกำลังทางสังคมเพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาสังคม		ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นผู้นำทางสังคมด้วยหลักธรรมาภิบาล	
	เป้าประสงค์ 1) การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น 2) การวางรากฐานของประเทศเพื่อความมั่นคงและสร้างหลักประกันให้ความช่วยเหลือ		เป้าประสงค์ 1) มีภูมิคุ้มกันช่วยเหลือตนเองได้ 2) เกิดกลไกขับเคลื่อนที่คนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม		เป้าประสงค์ การผนึกกำลังทางสังคม การสร้างความตระหนักและเสริมสร้างพลังความร่วมมือจากภาคส่วนคนในไทยมีความตระหนักร่วมรับผิดชอบตนเองสร้างค่านิยมให้ส่วนร่วมรับผิดชอบตนเองรับผิดชอบสังคม		เป้าประสงค์ มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการสู่ความเป็นผู้นำทางสังคมและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล	
ยุทธศาสตร์ ศส. 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580)	ยุทธศาสตร์ที่ 1. บูรณาการการขับเคลื่อนนโยบาย มาตรการ กลไก นวัตกรรมงานด้านผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติ		ยุทธศาสตร์ที่ 2. พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและเตรียมความพร้อมคนทุกช่วงวัยเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุร่วมกับภาคีเครือข่าย		ยุทธศาสตร์ที่ 3. พัฒนาระบบการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ		ยุทธศาสตร์ที่ 4. เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุ	
	เป้าประสงค์ 1. การบูรณาการทั้งระดับนโยบาย กลไก ส่งเสริมการปฏิบัติ		เป้าประสงค์ 2. พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและเตรียมความพร้อมคนทุกวัย		เป้าประสงค์ 3. ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิอย่างทั่วถึง		เป้าประสงค์ 4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการให้บริการ	

2. แผนยุทธศาสตร์ กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580

วิสัยทัศน์ (Vision)

“ผู้สูงอายุมีหลักประกันในการดำรงชีวิตที่มั่นคงในทุกมิติและเป็นพลังในการขับเคลื่อนสังคมไทย”

พันธกิจ (Missions)

1. ผลักดันนโยบาย มาตรการ กลไก การจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม
2. เตรียมความพร้อมคนทุกวัยเพื่อรับสังคมผู้สูงอายุ
3. พัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุให้ได้มาตรฐานบนพื้นฐานการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ
4. พัฒนาสภาพแวดล้อมและระบบเกื้อหนุนผู้สูงอายุเพื่อเข้าถึงบริการสาธารณะ
5. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic issues)

1. บูรณาการการขับเคลื่อนนโยบาย มาตรการ กลไก นวัตกรรมงานด้านผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติ
2. พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและเตรียมความพร้อมคนทุกช่วงวัยเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุร่วมกับภาคีเครือข่าย
3. พัฒนาระบบการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ
4. เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุ

เป้าประสงค์ (Goal)

1. การบูรณาการทั้งระดับนโยบาย กลไก ส่งเสริมการปฏิบัติ
2. พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและเตรียมความพร้อมคนทุกวัย
3. ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิอย่างทั่วถึง
4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการให้บริการ

3 การแปลงยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) สู่การปฏิบัติ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์ เป็นผลสัมฤทธิ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ ที่เกิดจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ผู้สูงอายุ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยมี 4 เป้าประสงค์ ดังนี้

เป้าประสงค์ที่ 1 มีการบูรณาการทั้งระดับนโยบาย กลไก สู่การปฏิบัติ

มีการเชื่อมโยงแผนระดับนโยบายสู่การปฏิบัติในพื้นที่ ยกระดับหน่วยงานเพื่อเป็นกลไกในการพัฒนางานด้านผู้สูงอายุ และสร้างความร่วมมืองานด้านผู้สูงอายุระหว่างประเทศ

เป้าประสงค์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและเตรียมความพร้อมคนทุกวัย

ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมให้มั่งคั่ง มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมผ่านเครือข่ายและกลไกในระดับพื้นที่ และคนทุกวัยมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ

เป้าประสงค์ที่ 3 ผู้สูงอายุได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง

ผลักดันและขับเคลื่อนมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติเพื่อรองรับกลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง พร้อมทั้งสร้างระบบคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทในพื้นที่ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์ประโยชน์อย่างทั่วถึง

เป้าประสงค์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการให้บริการ

เพื่อให้ประชาชนมีความพึงพอใจ ต่อคุณภาพการให้บริการ โดยออกแบบการบริการที่ยึดกลุ่มเป้าหมายเป็นศูนย์กลาง มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือนวัตกรรมที่เหมาะสม

ในอีก 20 ปี ข้างหน้าผู้สูงอายุในประเทศไทยจะมีสุขภาพที่ดี (Healthy) มีหลักประกันและความปลอดภัยในชีวิต (Security) และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม (Participation) และยังเป็นอีกหนึ่งพลังในการขับเคลื่อนประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์	ปีงบประมาณ 2561 - 2580			
	2561 - 2564	2565 - 2569	2570 - 2574	2575 - 2580
ยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการการขับเคลื่อนนโยบาย มาตรการ กลไก นวัตกรรมงานด้านผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติ เป้าประสงค์ มีการบูรณาการทั้งระดับนโยบาย กลไก สู่การปฏิบัติ				
กลยุทธ์ที่ 1 บูรณาการนโยบาย มาตรการ กลไก และนวัตกรรมในการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ				
- ประกาศให้สังคมสูงอายุเป็นระเบียบวาระแห่งชาติ	←→			
- สร้างระบบ กลไกการดำเนินงานระเบียบวาระแห่งชาติและการติดตามประเมินผล	←→			
- จัดทำแผนการบูรณาการ (ระดับนโยบาย/ระดับจังหวัด)	←→	←→	←→	←→
- ประเมินแผน	←→	←→	←→	←→
กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุเป็นสถาบันการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์				
- พัฒนาความรู้บุคลากรในการจัดระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ	←→	←→	←→	←→
- ส่งเสริมและพัฒนาระบบสารสนเทศ	←→	←→	←→	←→
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านผู้สูงอายุเพื่อการให้บริการและการวางแผน	←→	←→	←→	←→
กลยุทธ์ที่ 3 สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุ				
- พัฒนาความร่วมมือในการดูแลผู้สูงอายุระหว่างประเทศเพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุ	←→	←→	←→	←→
- ส่งเสริมการทำงานและการมีรายได้ของผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศภาคีเครือข่าย	←→			

ประเด็นยุทธศาสตร์	ปีงบประมาณ 2561 - 2580			
	2561 - 2564	2565 - 2569	2570 - 2574	2575 - 2580
ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและเตรียมความพร้อมคนทุกช่วงวัยและสังคมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุร่วมกับภาคีเครือข่าย				
เป้าประสงค์ พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและเตรียมความพร้อมคนทุกวัย				
กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีการเตรียมความพร้อมคนทุกวัย				
- สนับสนุนให้ประชาชนทุกวัยมีความรู้และตระหนักในการเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ (เศรษฐกิจ/สุขภาพ/สภาพแวดล้อม)	←			→
- พัฒนาทักษะอาชีพก่อนวัยเกษียณ (Reskill)	←			→
กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการมีงานทำในผู้สูงอายุ และเข้าถึงหลักประกันทางรายได้				
- ส่งเสริมการมีงานทำในผู้สูงอายุและเข้าถึงหลักประกันรายได้	←			→
- สร้างแบรนด์สินค้าที่ผลิตโดยผู้สูงอายุ				
กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุผ่านกลไกในระดับพื้นที่				
- สร้างความเข้มแข็งกลไกในพื้นที่				
- ส่งเสริมเครือข่ายให้มีการดำเนินจัดกิจกรรม	←			→
กลยุทธ์ที่ 4 ปรับสภาพแวดล้อมชุมชน และบ้านให้ปลอดภัยกับผู้สูงอายุ				
- พัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ	←			→
- การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและพัฒนาสภาพแวดล้อม โดยภาคเอกชน และท้องถิ่น	←			→
ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ				
เป้าประสงค์ ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิอย่างทั่วถึง				
กลยุทธ์ที่ 1 ผลักดันและขับเคลื่อนมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุ				
- กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุสู่การปฏิบัติ	←			→
- การขับเคลื่อนมาตรฐานสถานดูแล/หลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ/ผู้ดูแล	←			→
- ติดตาม/ประเมินผลมาตรการดูแลผู้สูงอายุ	←			→

ประเด็นยุทธศาสตร์	ปีงบประมาณ 2561 - 2580			
	2561 - 2564	2565 - 2569	2570 - 2574	2575 - 2580
กลยุทธ์ที่ 2 สร้างระบบเพื่อรองรับและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุให้ทั่วถึง				
- พัฒนารูปแบบระบบคุ้มครองผู้สูงอายุในเขตเมืองและชนบท	←			→
- ขับเคลื่อนระบบคุ้มครองในพื้นที่เขตเมืองและชนบท			←	→
- การทบทวนรูปแบบและขับเคลื่อนการปฏิบัติ			←	→
ยุทธศาสตร์ที่ 4 เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุ				
เป้าประสงค์ พัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการให้บริการ				
กลยุทธ์ที่ 1 พลิกโฉมนวัตกรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมสูงอายุ				
- พัฒนานวัตกรรมสำหรับผู้สูงอายุ	←			→
- ส่งเสริมความสามารถของผู้ประกอบการ		←		→
- นำนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์	←			→

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ราชกิจจานุเบกษา. กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2559. เล่ม 133 ตอนที่ 94 ก หน้า 24 .
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. สืบค้นเมื่อ วันที่ 8 มิถุนายน 2561 (<http://gad.kku.ac.th/main/th/wp-content/uploads/2013/10/2-3-2540.pdf>)
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. สืบค้นเมื่อ วันที่ 26 มิถุนายน 2561 (<http://click.senate.go.th/wpcontent/uploads/2017/06/D-2560.pdf>)
- พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 (ฉบับแก้ไข พ.ศ. 2553). สืบค้นเมื่อ วันที่ 26 มิถุนายน ๒๕๖๑ (<http://www.dop.go.th/th/laws/2/10/785>)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. การคาดการณ์ประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 – 2583. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลาคม
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน พ.ศ. 2552. กรุงเทพมหานคร : จัดพิมพ์ 2553
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน พ.ศ. 2559. กรุงเทพมหานคร : จัดพิมพ์ 2560
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. มโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2513,2533 และ2553. กรุงเทพมหานคร มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.). 2560 สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2559. จังหวัดนครปฐม : บริษัท พรินเทอรี่ จำกัด 999.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)
- วิชัย เอกพลากร และคณะ.(2557) การสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 5. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. วันที่ 8 มิถุนายน 2561 (<http://www.mua.go.th/users/he-commission/doc/law/Constitution2550.pdf>)
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (<http://click.senate.go.th/wp-content/uploads/2017/06/D-2560.pdf>)
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2555. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. มติ ครม. เรื่องมาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 มติ ครม. เรื่องร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2560 สืบค้นจาก http://www.soc.go.th/cc_main21_fix.htm

ภาพรวมแผนการปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน มีนาคม 2561. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (http://www.nesdb.go.th/download/document/SAC/RF_SumPlan.pdf)

ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2580. ฉบับเสนอสมานิติบัญญัติแห่งชาติ (มิถุนายน 2561) สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ (http://www.nesdb.go.th/download/document/SAC/NS_Draftplan-June2018F.pdf)

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2560 แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) และแผนยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579). กรุงเทพมหานคร

กรมกิจการผู้สูงอายุ. 2560. แผนกลยุทธ์กรมกิจการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2560 – 2564. กรุงเทพมหานคร จัดพิมพ์ 2560

กรมกิจการผู้สูงอายุ. 2561. ร่าง สังคมสูงอายุ ระเบียบวาระแห่งชาติ : การขับเคลื่อนประเด็นเร่งด่วน ด้านผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560. สืบค้นเมื่อ วันที่ 27 มิถุนายน 2561 (http://www.senate.go.th/bill/bk_data/339-6.pdf)

การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของประเทศไทย ตามแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศมาดริด ว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๕๙ ของกรมกิจการผู้สูงอายุ

ภาคผนวก

คำสั่งกรมกิจการผู้สูงอายุ
ที่ ๒๑๐ ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุระยะ ๒๐ ปี
พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๗๙

ตามที่ รัฐบาลให้ความสำคัญกับการจัดทำยุทธศาสตร์ระยะ ๒๐ ปี ซึ่งได้มีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดทำแผนแม่บทกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๙ นั้น

กรมกิจการผู้สูงอายุ พิจารณาแล้วเพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์ และเพื่อให้การดำเนินงานของกรมกิจการผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์ มีทิศทาง/แนวทางการดำเนินงานในระยะยาวที่ชัดเจน และเป็นเครื่องมือให้กับผู้บริหารในการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ โดยเป็นยุทธศาสตร์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในทุกระดับของกรมกิจการผู้สูงอายุ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านผู้สูงอายุ ตลอดจนนักวิชาการที่มีความรู้ความชำนาญในด้านผู้สูงอายุ จึงเห็นควรแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๙) โดยมีองค์ประกอบของที่ปรึกษาและคณะทำงานฯ และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ รองศาสตราจารย์ ดร. วิพรรณ ประจวบเหมาะ	ที่ปรึกษา
๑.๒ อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ	ประธานคณะทำงาน
๑.๓ รองอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ	รองประธานคณะทำงาน
๑.๔ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านผู้สูงอายุ	คณะทำงาน
๑.๕ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ	คณะทำงาน
๑.๖ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ	คณะทำงาน
๑.๗ ผู้อำนวยการกองบริหารกองทุนผู้สูงอายุ	คณะทำงาน
๑.๘ เลขาธิการกรม	คณะทำงาน
๑.๙ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	คณะทำงาน
๑.๑๐ หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน	คณะทำงาน
๑.๑๑ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ๑๒ ศูนย์	คณะทำงาน
๑.๑๒ ผู้อำนวยการกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ	คณะทำงาน
๑.๑๓ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน	คณะทำงานและเลขานุการ
๑.๑๔ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๕ นางสาวศรีสัจจา เบียมสุวรรณ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

/๒. อำนาจและ...

๒. อำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- ๒.๑ กำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง/ แนวทางการดำเนินงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข
 - ๒.๒ สนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๗๔
 - ๒.๓ ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นางธนาภรณ์ พรมสุวรรณ)
อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางธนาภรณ์ พรมสุวรรณ	อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ
นายอำนาจ ธีระชัชฌ์	รองอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ
นางสาวศิริวรรณ อรุณทิพย์ไพฑูรย์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านผู้สูงอายุ

คณะผู้จัดทำ

นางศิริลักษณ์ มีมาก	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
นางสาวกอบกุล กวังชวน	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์
นางสาวนพวรรณ นวลมณี	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
นางสาวพิมพ์ลัดดา บุญศรี	นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
ว่าที่ ร.ต. หลิง เสาวภา อูสาพรหม	นักพัฒนาสังคม
นางสาวลัดดาวัลย์ ไพรศรี	นักพัฒนาสังคม
นางสาวสิตาภัทร น้อยไธ้	ช่วยปฏิบัติงานด้านวิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวสิริกัญญา ดุชาติรัมย์	ช่วยปฏิบัติงานด้านวิเคราะห์นโยบายและแผน

กรมกิจการผู้สูงอายุ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
อาคารมหานครยิบซัม ชั้น 20 โซน B
เลขที่ 539/2 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ : 0-2642-4336 FAX : 0-2642-4307

กรมกิจการผู้สูงอายุ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์